

Keski-Pohjanmaan Hyvinvointialue

30.8.2023

Keski-Pohjanmaan Pelastuslaitos

VN/10933/2023

Lausunto sisäministeriön asetukseksi kootun tehtävän kustannusten jakamisen perusteista sekä koottuun tehtävään sisältyvien palvelujen ja muiden toimenpiteiden korvausperusteista

Hyvinvointialueille ollaan kohdentamassa velvollisuus osallistua pelastustoimen järjestämisestä annetun lain (613/2021) 5 §:n mukaisesti koottujen hyvinvointialueen pelastustoimen tehtävien kustannuksia, kuten valtakunnallinen ja alueellinen tilanne- ja johtokeskustoiminta sekä pelastustoimen kansainvälisen avun erityisvalmiutta.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen pelastustoimen mielestä olisi tehokkempaa ja suoraviivaisempaa, että koottujen tehtävien edellyttämä rahoitus osoitetaan suoraan valtiolta sille hyvinvointialueelle tarveperusteisesti, jonka velvollisuus on koota tehtävä. Rahoituksen kierrätys erialisten hyvinvointialueiden välisten yhteistoimintajärjestelyjen avulla ei lisää hallinnon avoimuutta sekä lisää hallintotyöskentelyä.

Koottuihin tehtäviin saattaa liittyä uudenlaista osaamisen sekä suorituskyvyn määrittämisen tarpeita perustamisvaiheessa, jotka tulisi kohdistaa myös erillinen valtion rahoitus. Näin ollen myös pelastustoimen laskennallisen rahoitusosuuden määräytymisperusteet tulee uudelleen arvioida ja tarkistaa siten, että rahoitus kattaa uusien tehtävien hoitamisen. Tämä uudenlainen elementti ei mahdollista tunnistaa budjetoituvaiheessa koottujen tehtävien vaatiman rahoitustarpeen tarveperusteista tunnistamista. Toimintojen tehostamisesta saatava säästö ei tuota riittäviä kustannusvaikuttavuutta vaan lisää uudenlaisten toimintojen aiheuttamia kustannusten hallitsematonta kasvua.

Pelastustoimen järjestämislain (613/2021) mukaisesti pelastustoimen palvelutasopäätöksessä on huomioitava kansallisesti ja alueellisesti merkittävät riskit, joita ei kuitenkaan huomioida pelastustoimen rahoituksen määräytymisessä. Kokkolassa on huomattavan paljon yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen ja kriittisen infrastruktuurin kannalta kansallisesti merkittäviä toimintoja (huoltovarmuuskriittisiä tuotteita tai raaka-aineita valmistavia erilaisia kohteita). Hyvinvointialueiden nykyinen rahoitusmalli ei huomioi eikä tue riittävästi alueellisia eroja esimerkiksi palvelutuotannon tarveperusteisia rakenteita vaadittavien tuotettavien palveluiden riskiperusteisten valmiuksien huomioimiseen. Keski-Pohjanmaan hyvinvointi alue saa valmisteilla olevan palvelutasopäätöksen valmiuden määrittämisen mukaan n. 2,9 (30 %) miljoonaa € liian vähän resursseja yhdenvertaisten vaadittavien palveluiden tuottamiseen, jonka verrokkina voidaan käyttää Kainuun hyvinvointialueen väestö ja palvelurakennetta.

Pelastusjohtaja
Marko Hottinen